

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Oratio De Grativdine

Stiebar, Georg Sebastian

Lavingae, 1581

VD16 S 8992

De Grativdine, Oratio

urn:nbn:de:hbz:466:1-12334

DE GRATI-
TVDINE,
ORATIO

A GEORGIO SE-
BASTIANO STIBARO A PV-
zenheim, Eq. Franco, publicè Lauingæ reci-
tata: in suo è schola in patriam
discessu.

I EA IN ME AVT
ingenij vis esset, aut di-
cendi facultas: quam lo-
ci huius amplitudo, &
dignitas requirit: Rector
Magnifice, Generosi Ba-
rones, Concio ornatissi-
ma: nihil profectò me hoc tempore impedi-
ret: quò minùs liberè ad vos verba facerem:
& animi mei sensa, cogitationesque oratione
plenè perfecteque explicarem. Sed quum
omnibus rebus, que ad dicendum pertinent,
& natura me destitutum: & per ætatem, vsu
atq; doctrina minimè adeptum intelligam:
non possum equidem non commoueri ani-
mo, & vehementer perturbari: & ob eam cau-
sam

DE GRATITVDINE.

fam theatrum istud Academicum magnopere reformidare : in quod nihil nisi perfectum ingenio, elaboratum industria, doctrina præclarum solere afferri satis compertum habeo. Quòd nisi vestra me cunctantem, & quasi verecundantem sustineret humanitas, atq; beneuolentia : facile equidem futurum existimarem : vt vel animo planè deficerem : vel ex hoc loco inorata causa turpiter decederem : qua equidem fretus, & in officio meo confirmatus : hoc quicquid est negotij, & laboris, eò fidentiùs, & alacriùs in me recipio : & vos omnes, quotquot adestis, rogo atque obsecro : vt bona cum venia mea verba audiatis : & industrię meæ, quantulacunque illa fuerit, amicè benigneq; faueatis. Dicam autem de pulcherrima illa, longeq; maxima virtute : quæ Gratia, siue Gratitude dicitur : in qua amicitiarum, & officiorum alterius memoria, & alterius remunerandi voluntas continetur. Quæ sanè virtus cum vniuersis hominibus, tum verò maximè literarum studiosis perutilis, & pernecessaria est. Quod ego paucis vobis, **AVDITORES**, demonstrare : & quantum ingenij mei imbecillitas, temporisque ratio feret ; præclarissimæ huius virtutis cum dignitatem, tum necessitatem ostendere conabor. Nam quid quæso primùm dignius, aut præstabilius esse potest ea virtute : quæ &
Deo

ORATIO.

Deo acceptissima, & hominibus iucundissima est: quæque non solum virtus ipsa maxima: sed & mater est virtutum omnium reliquarum: & materia, ac veluti seges omnis laudis, atque gloriæ: ex qua, tanquam ex augustissimo fonte, omnis honestas, omneque decorum redundat? Ac primum quidem neminem vestrum arbitror dubitare, **AUDITORES:** Deum Opt. Max. mirifice delectari beneficij gratia: quam non modo sibi potissimum declarari: sed & alijs bene meritis referri, aut saltem animo haberi postulat. Etenim quum inter omnes constet: commoda, quibus utimur fruimurque, à Deo immortalis omnia nobis dari, atque impartiri: quippe qui vitæ, salutisque nostræ auctor, & conservator est: cuius providentia mundus administratur: & consulitur rebus humanis & uniuersis, & singulis: à quo, tanquam perenni fonte, bona cuncta perpetuo quodam cursu ad homines promanant: vult profecto ille ipse Deus dominator rerum, pater diuini que, hominumque, vt Poëta canit: à nobis gratiam sibi aliquam, ac honorem haberi: & agnoscere nos, tuerique sanctissimam illam societatem: quæ prima nobis cum Deo est: cui nos natura primum conciliat: & cui merito prima debentur officia: quæ sunt pietas, religioque, & honesta de mente, ac voluntate numinis

nis

DE GRATITVDINE

nis opinio. Quumque natura nos obliget ad remuneranda beneficia: quid est tandem, quod Deo pro maximis, quæ in nos cumulate confert, beneficijs reddere queamus: quàm pietatis, & grati animi significationem: & vt Psalmus loquitur, laudis, atque gloriæ hostiam: qua nihil certè immortali Deo gratius aut optabilius esse potest. Qui etsi nulla indigeat laudum celebratione, ac prædicatione nostra: maximè is tamen hoc nostro delectatur officio: vt quum par huic gratia referri nequeat, quanta debetur: habeatur tamen à nobis tanta: quantam maximam aut animi nostri capere, aut linguæ exprimere possunt. Quid enim quæso melius & animo gerere, & ore promere, & calamo explanare possimus: quàm Deo gratias? quo nec dici quicquam breuius, nec audiri lætius, nec intelligi gratius, nec agi fructuosius potest: vt D. Augustini verbis utar: præsertim quum nihil tantoperè auerfetur Deus: quàm non omnibus patère ad se placandum, & colendum viam. Quod sanè illustre est testimonium, & certissimum argumentum amoris diuini: & piæ erga benè meritos reuerentiæ, atque obseruantia: & vt Chrysofomus ait, caput omnis boni, & fons omnis honestatis. Simus ergo in primis grati in Deum, non solùm in rebus secundis, sed etiam aduersis: in quibus hoc officium Deo præstare,

ORATIO

præstare, eximium & singulare decus est: adeo-
 que calamitatum ipsarum, & ærumnarum
 solatium maximum. Neque verò sibi vni so-
 lum Deus gratiam referre: sed etiam homines
 mutua inter se conferre officia: & vtrò citro-
 que beneficia collocare: & paria cum benefa-
 ctoribus facere mandat. Quòd & is, qui gra-
 tiam bene meritis nec reddit, nec habet: faci-
 le in ipsum Deum ingratum se exhibeat: &
 quòd ingrati animi crimen potissimum co-
 mitetur impudentia: quæ ad omnem turpi-
 tudinem egregius quidam dux, & auctor est:
 vt præclare docet Xenophon. Quo in loco
 Hesiodicum illud vulgò laudatur: quod ea-
 dem mensura reddere iubet, qua acceperis:
 aut etiam cumlatiore, si possis: in eoq; imi-
 tari agros fertiles: qui multò plus reddunt,
 quàm acceperunt: vt quò quisque honestiore
 animo est, eò cumlatiùs gratiam referre stu-
 deat. Nam vt agri Babyloniorum centuplum
 afferre fructum perhibentur: sic etiam hone-
 stissimus quisq; animus abundè, modò pos-
 sit, beneficia remetitur. Quanquam gratiam
 & qui refert, habet: & qui habet, in eo ipso,
 quod habet, refert: vt commodè dixit ille,
 quicunq; dixit: pecuniam qui habeat, non
 reddidisse: & qui reddiderit, non debere: gra-
 tiam autem, & qui reddiderit, habere: & qui
 habeat, retulisse: auctore M. Tullio Cicerone.

Quare

DE GRATITVDINE

Quare diligenter cogitandum est nobis: quā
nam de nobis benè meriti sint: & benè me-
reantur adhuc: ne officio nostro desimus.
Cuiusmodi sunt, secundum Deum, paren-
tes, magistratus, praeceptores, patroni, tuto-
res, amici: qui sunt Dei ipsius veluti instru-
menta quaedam: per quæ nobis ipse benefa-
cit: quos qui negligit, aut contemnit: nefa-
rio impietatis crimine se polluit. Certissimū
enim, & verissimū illud esse puto: quod Iso-
crates ad Philippum Macedonē suauissimè,
eruditissimeque scripsit: Deum ita res huma-
nas administrare: vt nō ipse coram se vel pro-
speris, vel aduersis in rebus conspiciendum
hominibus, aut manibus contrectandū præ-
beat: sed eam potius mentem dare singulis:
vt vel cladibus vltro citroque se afficiant: vel
cōmunes utilitates in medium afferant: cō-
mutatione officiorum. His igitur Dei siue
nuncijs, siue instrumentis omnibus, si minū
ad referendam gratiam satisfacere possimus:
ad prædicandam certè, & habendam satisfac-
ere omninò debemus: vt si non remunera-
tione officiorum, at honorum, & amicitiarū
obseruantia fidelem ijs memoriam præste-
mus: eorumque beneficia & agnoscamus, &
prædicemus: vt per occasionem omnia liben-
ter facere velimus: quæ & illis, & ijs, quos illi
caros habent, vtilia, & grata fore videantur.

B Nam

ORATIO.

Nam vt nemo gratiarum immemor, gratus inuentus est: ita qui meritam alicui gratiam memori mente persoluit: & quod debet, si re ipsa nequeat, saltem voluntate ipsa alteri reddit: nequaquam ingratus habendus est: quã optima, secundum Chrysostrum, beneficiorum custos sit ipsa memoria beneficiorũ: & perpetua confessio gratiarum: qua nihil esse honestius, aut libero homine dignius potest. Sed & splendorem, pulcritudinemque huius virtutis ex eo facile estimare possumus: quòd in ea maximè conspicuæ sunt duæ illæ præclarissimæ virtutes: nimirum iustitia, atque veritas. Nam vt veritatis est, fateri, plurimum ei te debere, cui multum debeas: ita iustitiæ est, paria cum benefactoribus libenter facere. Quòd fit, vt duas maximas illas, atque hominis præstantia imprimis dignas virtutes is colat: qui gratitudinis munus explet. Cõtrà verò nulla est fœdior, aut turpior in libero homine labe: quàm ingrati animi crimẽ: quo nec hominibus, nec Deo quicquam magis exosum, aut abominabile est. Quippe quod duo illa turpissima vitia in se completur: nempe iniustitiam, & mendacium. Nam beneficium acceptum non agnoscere: aut non acceptum ei referre, à quo profectum sit, mendacij est: non autem referre gratiam, quum possis, & quum benefactoris hoc postulet

DE GRATITVDINE

Studet necessitas, iniustitiæ, atque summi sceleris loco habendum est: quum & natura ad beneficiorum remunerationem omnes obligemur. Quæ causa est, quod apud Persas aduersus ingratos publicum iudicium constitutum fuit: qui si quem benefactori gratiam referre potuisse, nec voluisse cognouissent: in eum grauissimè animaduertere soliti fuerunt: quum eiusmodi hominem non solum Deum, sed & parentes, ac patriam, amicosque mirum in modum neglecturum iudicarent: propterea quòd impudentia cum primis ingrati animi comes, atque assecla esse videatur: magistra, & dux omnis turpitudinis: vt grauius est testis Xenophon. Quo modo etiam Athenienses idem auctor testatur ingratos non quidem publicè accusare, aut in iudicium compellere solitos fuisse: sed omnibus honoribus indignos iudicare. Quos hac in parte, sicut in alijs plerisque, Romanos legislatores potissimum secutos esse videmus: quòd difficilimum fore putarent, in tanta hominum improbitate, quamlibet causam ingratitude, lege, aut iudicio persequi: quum eo modo nullum litium finem futurum prospiceret: quos tamè & ipsos sapièter non modo donationis reuocatione, ob donatarij ingratitude, legibus permisisse constat: verum etiam prudenter constituisse illud: vt libertum

B 2 patrono

ORATIO.

patrono, si aduersus eum ingratus sit, in seruitutē retrahere liceat: quo nihil bono viro indignius, aut contumeliosius cogitari potest.

Dixi de dignitate, atque præstantia eximia huius virtutis: ex qua fœditas, & turpitude vitij contrarij facilè apparet: dicam deinceps, quantum potero, breuiter: quàm sit virtus hæc vitæ humanæ utilis, atq; necessaria. Etenim si verum hoc est, vincula concordia esse beneficium, & gratiam: & si homines ita nati sumus, vt inter omnes sit quædam societas, & communicatio officiorum: quis non intelligit, nullum officium referenda gratia magis necessarium esse? Nam quid aliud quæso vitæ coniunctionem magis conseruat: quàm mutua officiorum collatio: & humanitas, beneficentiaque mutua: quæ omnes in se complectitur virtutes: quibus mutua inter se hominum officia diriguntur: & quæ sola vitæ cõmunis in se rationem continet. Siquidem natura ita comparatum est: vt homines, in quibus est ratio, & oratio, mutuò conuersentur: & mutua officiorum vicissitudine, ac commutatione vtantur. Homines enim hominum causa generati sunt: & vt diuinitus docet Cicero, proximè, & secundum Deum homines hominibus maxime vtiles esse possunt: adeò vt vita hominum mors potiùs, quàm vita nominanda esse videatur:

deatur:

DE GRATITVDINE

deatur: vbi referendæ gratiæ studium negli-
gatur. Nam officiorum vicissitudine fit: vt
maneat coniunctio ciuitatis: verumque est
Aristotelicum illud: τὸ ἀντιστοιχεῖν σώζει τὰς
πόλεις. Sublata autem hac officiorum vicis-
situdine, tollitur vitæ communitio. Neque
sanè cōstare homini ratio pietatis potest: ne-
que iustitiæ, aut veritatis vis saluari: nec debi-
tum honestatis conseruari: si virtutis huiusce
studium abijciatur: & si scedisima illa pestis
ingrati animi regnare cœperit. Quid enim est
pietas? nisi voluntas grata in Deum, & parē-
tes, aut eos, quorum egregia erga nos, patri-
amue merita extant. Qui sunt boni ciues? qui
bello, qui domi, qui de patria benè meren-
tes? nisi qui, vt Cicero loquitur, patriæ bene-
ficia meminerunt. Qui sancti? qui religio-
nem colentes? nisi qui meritam Deo immor-
tali gratiam, iustis honoribus, & memori-
mente persoluunt. Quæ potest esse iucundi-
tas vitæ, sublati amicitijs? Quæ porrò ami-
citia esse potest inter ingratos? Quis est no-
strum liberaliter educatus: cui non educato-
res, magistri, doctores, locus deniq; ille mu-
tus, vbi ipse alitus, atq; eruditus est, cum gra-
ta recordatione, in mente versetur? Cuius opes
aut tâta esse possunt, aut vnquam fuerunt: quæ
sublata memoria beneficij, & gratia diu con-
sistere queant? Equidem nihil tam proprium

ORATIO

hominis existimo: quàm non modò beneficio, sed etiam beneuolentiæ significatione aligari: nihil porrò tam immane aut ferum: quàm committere, vt beneficio non dicam indignus, sed victus esse videatur. Quo fit, vt non solùm pietatem, atque iustitiam, ceterasque virtutes omnes turpiter negligant homines ingrati: sed & naturæ, Deoq; ipsi bellum inferant: & iura diuina, atque humana nefariè violent: & morum feritatem, immanitatemq; naturæ, & vitæ suæ turpitudinem, ac denique omnia ad perniciem profligata, atque perditâ, maximo cum probro, & dedecore suo prodant. Quamobrè danda est opera omnibus: vt cum se omnibus virtutibus affectos esse cupiant: tum nihil malint aded, quàm se & gratos esse, & videri: quæ vna virtus maxima, & laudatissima: & vitæ humanæ conseruationi accommodatissima: & Deo, ac hominibus longè gratissima est. Quòd si etiam vtilitate, & commoditate hanc virtutem metiemur: reipsa comperiemus profectò: maxima eam consequi præmia, atque emolumenta. Præclare n. Sophocles: Gratia (inquit) gratiam parit. Et Plautus: Quod bonis bene fit beneficium, gratia ea grauida est bonis. Cui respondet Publani illud: Beneficia plura recipit, qui scit reddere: Ingratus vnus miseris omnibus nocet. Nam vt

gratiæ

DE GRATITVDINE.

gratiae studium excitat beneficos: vt priora
semper cupiant beneficia cumulare: ita mala
gratia fontem beneficentiae celeriter exsiccat:
& quodam veluti obice obstruit: eoque ipso
sibi met, alijsque magnam facit iniuriam.
Quam ob causam M. Tullius ingratum ho-
minem comunem generis humani hostem
appellat: & Plautus improbum hominem
eum vocat: qui beneficium scit sumere, &
reddere nescit. Neque illud profecto iniuria.
Nam ingratus homo quonia omnia pietatis,
& humanitatis iura violat: & malignos ali-
os fieri sua malignitate docet: merito is pes-
simus, & nocentissimus habetur mortalium:
vt verum sit de eo, quod Ausonius, ex Me-
nandro, hoc modo protulit:

Ingrato homine terra peius nil creat.
Præterea penes gratos semper residet boni vi-
ri existimatio, & gloria, honestasque sempiterna:
qua nihil homini preciosius, aut optabilius
accidere solet: contra autem penes
ingratos infamia, & labes nominis heret
perpetua: qua nihil bono viro grauius, aut
molestius haberi debet. Quod Mimus Pu-
blianus hoc versu confirmat: Dixeris maledi-
cta cuncta quum ingratum hominem dixe-
ris. Cui astipulatur Comicus Poëta: quum ait:

Ingrato homine nihil impensius est:

Malefactorē emitti satius, quàm relinquere
beneficum.

B. 4 Nimio

ORATIO

Nimio præstat impendiosum te, quàm ingratum dicier:

Illum laudabunt boni; hunc etiam ipsi culpabunt mali.

Quid? quod acerbis, tristibusque pœnis ingratos Deus persequitur: vt è diuerso gratos, & beneficiorum memores singulari cōplectitur beneuolentia: eosq; maximis ornat, augetq; honoribus. Quod quàm verum sit, & quàm certis iniustum notis experientia: declarat hoc primorum parentum è Paradiso expulsio: declarat mundi totius diluuium: declarat Sodomorum, ac Solymorum excidium: omnes denique calamitates generis humani abundè hoc declarant. Adeò verum est, quod sapientissimus rex Salomon scribit: Non recedet (inquit) malum à domo ingrati: quippe cuius spes, tanquàm hyberna glacies, tabescet: & peribit, tanquàm aqua superuacua. Quæ omnia quum animo diligenter considerarent homines sapientes: hoc vnicum sibi maximè cauendum, & prouidendum putârunt: ne in quenquam ingrati iure haberentur. Quorum ex numero fuisse Persas constat: apud quos præclara in hoc genere fuit consuetudo: vt eorum nomina, qui officij aliquid regibus præstitissent, in commentarios referrentur: quò per occasionem ijs meritam, debitamque gratiam persolvere liceret:

DE GRATITVDINE.

liceret: vt est apud Thucydidem. Exemplo esse potest Darius ille Persarum rex Hyftaspis filius: qui quum fastos aliquando regios perlustraret: & viro cuidam præstanti, de se suoque regno benè merito, nullam gratiam relatum intelligeret: continuò mandata dedit: quibus animum suum gratum atq; beneficium non modò coram aulicis in conuiuio, aut alio loco honorato: sed coram omni populo Susano, illustris præconis voce, & regia magnificentia testificaretur. Quo eodè animo, & gratiæ referendæ studio fuisse legimus Philippū Macedonum regem: qui mortuo Hipparcho Euboico: quum ingentem præ se ferret luctum: alio se consolante, ac dicente: satis hunc tempestiuè è vita decessisse, iam natu grandem: sibi quidem (inquit) tempestiuè fortassis decessit: sed mihi nimis præproperè: quippe quem mors anticipauit, nullo à me affectum beneficio, quo maximè dignus fuit. Magna profectò, & præclara vox: & tãto rege inprimis digna: qui inter omnia principum opera plurimi fecerit benè merèdi de hominibus studium: quo non modò officia, ac beneficia, tanquàm in lance trutinæ, æqualia æqualibus commutentur: sed Gratiæ ipsæ ingenuæ, nudæque, sine omni velamento externo: eademq; continuæ, mutuoque se complexæ porrigantur: cuiusmodi

ORATIO

Gratiarum decus rectè imperij coronam appellat Græcus ille vir sapiens. Quarum templum in propatulo olim veteres statuisse affirmat Aristoteles: vt prompta, & quasi obuia esset remuneratio. Id enim Gratiæ proprium est: quæ monet beneficia beneficijs compensare: idque vltro, & hilarè, sine spe lucri, aut cauponatione aliqua: neque villo modo fenescere, aut intermori debere in animis hominum accepti beneficij memoriam, aut recordationem. Equidem dantis beneficium est statim obliuisci: accipientis verò, perpetuò meminisse: vt rectè monet Menander:

Accepta memineris, data obliuiscere.

Quin immò non solum accepti beneficij meminisse: sed & acceptæ iniuriæ obliuisci: & sine discrimine omnibus benefacere debemus: si modò veri Christiani esse volumus: Deum fore sperantes remuneratorem omnium officiorum: quæ non modò ijs, qui iam profuerunt, aut quos deinceps speramus nobis profuturos: sed & his, quos inimicos aliquando, & ingratos iudicamus, à nobis quoquo modo præstita, aut exhibita fuerint. Quod fecisse legitur sapientes quosdam ex gentilibus: qui voluntatem, & studiū benefaciendi, ob malam sibi à vulgo relatam gratiam, minimè abiecerunt: sed vsque ad extremum vitæ halitum constanter retinuerunt: multo-
que

DE GRATITVDINE.

que beatius esse existimarunt dare, quàm accipere: & beneficio afficere, quàm affici. Quippe ex quo vera, & solida hominis voluptas, & delectatio oriatur: quum nullum sit certius felicitatis argumentum: quàm omnes beneficentia promereri: contrà verò peruersa magnitudinis, & potestatis sit aestimatio, iniurijs vires metiri. Fecit hoc Themistocles ille Atheniensis: qui propter inuidiam in exiliũ missus; quum ab rege alieno, ad quem confugerat, ad bellum contra patriam sollicitaretur: maluit veneno, quod in calamo secum ferebat, vitam sibi abrumpere: quàm in armis aduersus ingratiã patriam stare. Quod idẽ laudi datur Aristidi, et Phocioni: quorum ille in exilio suo Deos precari solebat: vt Atheniensibus, quacunque optarent, benè fausteq; euenirent omnia: hic verò capitis damnatus: accepta cicuta: percunctandi cuidam, ecquid filio, qui peregrè aberat, nunciari vellet: Ne mortem (inquit) patris vlciscatur: neue occifores eius odio habeat. Quorsum igitur (inquiet fortasse quispiam) hæc omnis spectat oratio? Propter vos, **ADOLESCENTES**, propter vos inquã, adeoq; propter me ipsum potissimũ, omnia hæc commemoro: qui quum pietatis & virtutis studiosi haberi, & esse velimus: operam in primis dare debemus: ne officio nostro hac in parte desimus: sed vt
reipsa

ORATIO

re ipsa, & animo grati sumus erga eos, qui de nobis benè meriti sunt: & si pro tantis eorum erga nos meritis gratias, quas debemus, referre non possimus: agamus saltem ijs, & honores habeamus, qui debentur: si modò Dei, hominumque caritatem obtinere: si iustitiæ, & veritatis laudem consequi: si societate hominum, coniunctionemque tueri: si præmia accipere, & pœnas effugere: si denique bonam famam bonorum, quæ verè sola gloria nominari potest, bonis rationibus colligere rectum putamus. Et quoniã, ut de me porrò aliquid dicam, multa & magna sunt scholæ huius illustris, in me non dico officia, sed beneficia: quorum vix ullam partem non modò referenda, sed ne cogitanda quidem gratia me consequi posse libenter agnosco, & fateor (Quæ enim maiora beneficia homo homini præstare potest, quàm doctrinam salutarem: qua non modò virtutis, sed & felicitatis æternæ compos fieri potest?) equidem rectè me, & omninò decenter facturum arbitror: si in hoc supremo discessu meo: quum parem bene meritis gratiam referre nequeam: saltem memoriam, benevolentiamque, quam debeo, vobis omnibus præstare studeam. Quumque acceptorum beneficiorum delectus habendi sint, et veluti quidam gradus seruandi: ut maximo cuique maxima debeantur: idcirco imprimis

Deo

DE GRATITVDINE.

Deo Opt. Max, cui meritò debentur omnia, optimas maximasque gratias ago, & habeo: quòd me ad imaginem suam conformare: quòd per filium redimere: quòd sancto suo spiritu ad cœlestem vitam regenerare dignatus sit: quòdque pios doctores Ecclesiæ, & scholæ huic Palatine dederit: in qua & verbo suo me edoceri: & bonis artibus erudiri: & honestis virtutibus excoli voluit: quò suo aliquando loco, & tempore fructus proferrem longè vberrimos, atque saluberrimos doctrinæ, ac religionis: toti societati humanæ, & vitæ communitati maximè profuturos. Proximas verò gratias ago Illustrissimo Principi, D, Philippo Ludouico, Comiti Palatino Rheni, & Duci Boiorum: Patri Patriæ, & scholæ huius Patrono: qui magna cura, & sumptu haud mediocri, præclaram hanc pietatis, & literarum officinam instituit: quæ homines magnos, & probos, beneque moratos gignat: quibus & Ecclesiæ salus, & Reipublicæ dignitas cara sit: quæ duo perpetuo quasi vinculo obstricta, florentem fortunatamque regionem efficiunt. Sed & non minores gratias ago, & habeo viris clarissimis, & doctissimis, scholæ huius præfectis, magistris, doctoribus, omnibus denique professoribus: quos tanquam progenitores, & nutricios meos libenter collo, atq; veneror: quòd nimirum in me à vi-

tij

ORATIO.

tij dehortando, & ad virtutes cohortando, & ab erroribus auellendo, & ad veritatem instituendo, omnem paternam caritatem & benevolentiam multis modis declararunt: quorum opera, ac studio in vitam meliorem sanctioremque; me quasi renatum: & ex primæ illius ignorantie caligine, ac tenebris, in lucem veritatis, & scientie productum esse, gloriari iure possum. Omnibus verò his iure te antepono, Rector Magnifice: cui immortalia me debere libenter profiteor: quippe cuius non modò conuictu domestico, sed etiam contubernio longè suauissimo, quandiu hinc vixi, usus sum: vt si te parentem, si altorem, si patronum meum appellem: sicut te merito tuo aliter appellare nec possum, nec debeo: vix satis digno & merito nomine te appellem: eaque de causa non minùs fortassis de te gloriari possim: quàm de suo doctore Aristotele olim gloriatus fuit Magnus ille Alexander: neque ~~minùs~~ de me, meisque fratribus in hanc lucem primò natis sibi gratulari debeat parens meus: quàm de nobis omnibus sub tua potissimùm disciplina, & institutione quodammodò renatis. Quod Philippum Macedonem, regem laudatissimum, fecisse scribit Agellius: qui nò tam de Alexandro filio sibi nato: quàm Aristotelis tempore nato, magnoperè sibi gratulatus fuerit: quum hoc modo futurum speraret:

magis

DE GRATITVDINE

ret: vt ab eo educatus, eruditusque; & se, & regni sui successione imprimis dignus foret. Verùm cui re gratia referri non potest: huic verbis non patitur res satisfieri: restat igitur, vt tibi me in omni re eum præbeam, præstè- que: vt si non tibi, at tuis aliquando pro vi- rili inseruiam: quibus profectò ita me affutu- rum præstò spondeo, ac polliceor: vt me non solùm omnia debere tua causa, quæ possum: sed ea quoque, quæ non possum, omnes intel- ligant. Postremò vniuersæ quoque iuuentuti scholasticæ: nominatim verò & præcipuè il- lustribus, & generosis Dominis, IOANNI GOTHARDO, & VVOLFGANGO HENRICO Streinijs, Liberis Baronibus Austrijs: cæteris item nobilibus, & studiosis consodalibus, & familiaribus meis: quos & cupidos mei, & gratiosos hæcenus semper habui: magnas, & singulares ago gratias: cum pro amore, & officio erga me suo: tum verò pro societate studiorum, & communitate vi- tæ: quæ mihi quidem longè fuit suauissima, atque optatissima: vt nullum mihi aut amo- rem, aut honorem exhiberi potuisse dicam: qui ab his prætermisus sit. Promitto autem, & in me recipio: me, si vita mihi contigerit, & caritate, & benevolentia vobis omnibus vicissim officium præstiturum: & si minùs re ipsa licebit: studio tamen, & conatu fortas- sis con-

ORATIO

sis consecuturum: vt, quæ vestra in me sint
merita, & quæ mea erga vos obseruantia,
quàm plurimi homines intelligant. Quod
reliquum est, AVDITORES: Deum Opt.
Max. precor: vt is vobis omnibus bene de me
meritis, quoniam hoc ipse facere nequeo, vi-
cissim beneficiat: suoque numine efficiat: vt
omnia consilia vestra, & studia salutaria sint
vobis, & Reipublicæ. DIXI.

AD